EMPOWER LOYIHASINING AYOLLARNI TADBIRKORLIKKA O‘RGATISHDAGI O‘RNI

N.Jakbarova, F.Maxmudova, P.Lutfullayev, A.Amanov
Namangan davlat chet tillari instituti

imrconf.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada 2024–2026 yillarda Ittifoqining Erasmus+ dasturi doirasida amalga oshirilgan ayollar tadbirkorligini rivojlantirish loyihasi tahlil etiladi. Maqolada loyihaning maqsad va vazifalari, ikki bosqichli amalga oshirilish metodologiyasi, erishilgan natijalar va kelajakdagi istiqbollar ko'rib chiqiladi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, sifatli ta'lim va amaliy ko'mak birgalikda ta'minlanganda, ijtimoiy va iqtisodiy to'siqlarga qaramay, ayollar o'z tadbirkorlik salohiyatini to'la ro'yobga chiqarishga qodir.*

Kalit so'zlar: *Erasmus, ayollar tadbirkorligi, O'zbekiston, ta'lim, grant, iqtisodiy imkoniyat.*

1. Kirish

Tadbirkorlik bugungi kunda shunchaki iqtisodiy faoliyat shakli emas - bu insonning o'z taqdirini mustaqil belgilash, o'z qarorlarini erkin qabul qilish va jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo'shish imkoniyatidir. Ayollar uchun esa bu imkoniyat ayniqsa muhim ahamiyat kasb etadi: chunki tadbirkorlik ularga nafaqat moddiy mustaqillik, balki ijtimoiy tan olinish va o'z-o'zini anglatish yo'lini ham ochib beradi.

Hozirgi kunda biznes yuritish butun dunyoda millionlab insonning hayot yo'lini tubdan o'zgartirib yubormoqda. Biroq ko'pgina ayollar uchun bu sohaga dastlabki qadamni qo'yish hamon oson kechmaydi: zarur bilim va amaliy tajriba yetishmaydi, moliyaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari zaif, an'anaviy ijtimoiy qarashlar esa ko'pincha yangi imkoniyatlarga yo'l to'sadi.

Aynan mana shu dolzarb muammolarga yechim topish niyatida 2024–2025 yillar davomida O'zbekistonda Yevropa Ittifoqining nufuzli Erasmus granti asosida maxsus loyiha hayotga tatbiq etildi. Ushbu maqolada loyihaning konsepsiyasi, amalga oshirish metodologiyasi, erishilgan natijalari va kelajak istiqbollari atroflicha tahlil etiladi.

2. Erasmus+ Dasturi va uning ahamiyati

Erasmus - Yevropa Ittifoqining ta'lim va insoniy rivojlanish sohasidagi eng obro'li va keng ko'lamli dasturlaridan biri hisoblanadi. Dastur dastlab Yevropa universitetlari o'rtasidagi talabalar almashinuvini qo'llab-quvvatlash maqsadida tashkil etilgan bo'lsa-da, vaqt o'tishi bilan uning doirasi sezilarli darajada kengaydi. Bugungi kunda Erasmus nafaqat akademik hamkorlikni mustahkamlaydi, balki jamiyatning turli qatlamlariga - ayniqsa, imkoniyatlari nisbatan cheklangan toifalarga - zamonaviy bilim va amaliy ko'nikmalar yetkazib berishni ham o'z oldiga asosiy maqsad qilib qo'yadi.

O'zbekistonda amalga oshirilgan mazkur loyiha ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish g'oyasi asosida qurildi. Mamlakatimizda so'nggi yillarda ayollar iqtisodiy faolligi sezilarli o'sgan bo'lsa-da, tizimli ta'lim va amaliy yo'naltirilgan ko'mak hali ham yetarli darajada taqdim etilmayotgan edi. Erasmus loyihasi aynan shu bo'shliqni to'ldirish uchun strategik jihatdan muhim platforma bo'lib xizmat qildi.

3. Loyiha konsepsiyasi va metodologiyasi

3.1. Asosiy g'oya

Loyihaning o'zagida sodda, biroq juda kuchli bir konsepsiya yotadi: oliy ta'lim muassasalari professor - o'qituvchilarining chuqur nazariy bilimlari amaliy tajriba va zamonaviy o'qitish metodikalari bilan uyg'unlashtirildi. Bu orqali akademik bilim xonadan chiqib, real hayotga bevosita xizmat qila boshladi.

Kursning asosiy yo'nalishlari quyidagilarni qamrab oldi: biznes-reja tuzish va moliyaviy savodxonlik; marketing va raqamli savdo asoslari; yuridik

imrconf.com

bilimlar va tadbirkorlik etikasi; shaxsiy brendni shakllantirish hamda mahalliy va xalqaro bozorga kirish strategiyalari. Har bir modul nazariy qism va amaliy mashg'ulotlarning organik uyg'unligiga asoslandi.

3.2. Ikki bosqichli amalga oshirish

Loyiha ikki ketma-ket va bir-birini to'ldiruvchi bosqichda amalga oshirildi.

Birinchi bosqichda - sinov (piloting) jarayonida - kurs O'zbekistondagi bir necha yetakchi oliy ta'lim markazlarida talabalar orasida sinab ko'rildi. Bu bosqich o'qituvchilarga dasturni amaliyotda tekshirish, mavjud kamchiliklarni o'z vaqtida aniqlash va o'quv materiallarini takomillashtirish imkonini berdi. Natijada kurs nafaqat nazariy jihatdan puxta, balki real hayotga yaqin, amaliy qo'llanilishi oson dasturga aylandi.

Sinov muvaffaqiyatli yakun topgach, ikkinchi bosqichda kurs yangi biznes boshlashni orzu qilayotgan mahalliy ayollarga taqdim etildi. Ishtirokchilar yosh va hayot tajribasi jihatidan bir-biridan farq qilardi: ular orasida uy ishlari bilan band bo'lgan xonimlar, mehnat bozoriga qaytishni istagan ayollar, shuningdek kichik ammo istiqbolli g'oyalari bor-u, uni qanday ro'yobga chiqarishni bilmaganlar bor edi. Ularni birlashtirgan yagona narsa - o'zgarishga bo'lgan ichki istak va yangi hayot boshlashga tayyor ekanlik edi.

4. Natijalar va erishilgan yutuqlar

4.1. Sertifikat - faqat qog'oz emas

Kurs yakunida barcha ishtirokchilar rasmiy sertifikat qo'lga kiritdi. Biroq bu hujjat oddiy «ko'rsatmali» qog'ozdan ancha ko'proq narsani anglatadi.

Birinchi navbatda, sertifikat ishonch manbai bo'lib xizmat qiladi - o'ziga va atrofdagilarga «Men bunga tayyorman» deb dadil ayta olish imkonini beradi. Bu psixologik jihat ayollar tadbirkorligida alohida katta ahamiyat kasb etadi, chunki o'z-o'ziga ishonchsizlik ko'pincha bilim yetishmasligidan ham katta to'siq bo'lib turadi. Ikkinchi tomondan, sertifikat yangi eshiklar ochadi: kredit olishda, grant dasturlariga murojaat qilishda yoki biznes inkubatorlarga

imrconf.com

kirishda muhim rasmiy hujjat sifatida qo'l keladi. Nihoyat, o'quv jarayonini muvaffaqiyatli yakunlagan kishi yangi g'oyalarni amalga oshirishdan ham cho'chimay, kelajakka ishonch bilan qaray oladi.

4.2. Real o'zgarishlar, real hayotlar

Yigirmadan ortiq ayolning sertifikat olganligi raqamlarda emas - ularning keyingi hayotiy qarorlarida yaqqol namoyon bo'lmoqda. Ulardan biri tikuvchilik ustaxonasini ochishga ahd qildi. Boshqasi zamonaviy onlayn savdo platformalarida o'z o'rnini topmoqda. Yana biri mahalliy tabiiy mahsulotlarni zamonaviy usulda qadoqlab, xorijiy bozorga eksport qilish imkoniyatlarini o'rganmoqda.

Bu raqamlar ortida - o'zgargan dunyoqarash, uyg'ongan jasorat va aniq maqsad sari qo'yilgan ilk dadil qadamlar yotadi. Har bir sertifikat - bu bir ayolning o'z kelajagiga nisbatan qabul qilgan ongli qaroridir.

5. Mavjud to'siqlar va kelajak istiqbollari

5.1. Mavjud to'siqlar

O'zbekistonda ayollar tadbirkorligi so'nggi yillarda sezilarli sur'atda rivojlanib kelmoqda. Shunga qaramay, bu yo'lda hali ham ko'plab tizimli to'siqlar mavjud. An'anaviy va patriarxal ijtimoiy qarashlar ko'pincha ayollarning iqtisodiy faolligini cheklaydi. Moliyaviy mustaqillikka erishish qiyinligi - xususan, boshlang'ich kapitalga va kredit imkoniyatlariga kirish cheklanganligi - katta to'siq bo'lib qolmoqda. Bilim va amaliy ko'nikmalar bo'shlig'i esa tadbirkorlik faoliyatini boshlash va uni davom ettirish uchun zarur poydevorning yetarli darajada shakllanmaganligini ko'rsatadi.

5.2. Kelajak istiqbollari

Erasmus loyihasi amalda isbotlab berdiki, sifatli ta'lim va o'z vaqtida ko'rsatilgan maqsadli amaliy yordam bilan har qanday ayol o'z g'oyasini haqiqiy, barqaror biznesga aylantira oladi. Buning uchun katta boshlang'ich kapital shart emas - asosiysi to'g'ri bilim, o'z-o'ziga ishonch va atrofdagi qo'llab-quvvatlovchi muhitdir.

imrconf.com

Kelajakda bunday loyihalar geografiyasining kengaytirilishi - nafaqat yirik shaharlarda, balki viloyatlar va tuman markazlarida ham amalga oshirilishi - g'oyatda muhim. Shuningdek, onlayn formatdagi kurslar orqali ko'proq ayolga yetib borish hamda mahalliy bank va moliya institutlari bilan hamkorlikda maxsus mikrokreditlash dasturlarini yo'lga qo'yish katta imkoniyat yaratadi.

6. Xulosa

2024–2025 yillarda O'zbekistonda amalga oshirilgan Erasmus loyihasi shunchaki bilim berish emas, balki tadbirkorlikning yangi istiqbollarini yaratishga qaratilgan motivatsion dars bo’lib xizmat qildi. U o'nlab ayolning hayotiga yangi nafas, yangi ishonch va yangi imkoniyat olib kirdi. Bu loyiha o'zgarishning tirik namunasiga aylandi.

Bunday dasturlarning ko'payishi va yanada ko'proq ayolga yetib borishi - bu nafaqat ularning shaxsiy g'alabasi, balki butun jamiyat uchun ulkan strategik yutuq. Chunki bilimli, mustaqil va ishonchli ayol nafaqat o'z oilasini, balki atrofidagi butun muhitni ijobiy tomonga o'zgartiradi. Va bu o'zgarish - har doim ezgulikka, taraqqiyotga va adolatli kelajakka tomon bo'ladi.

Tadbirkorlik - bu nafaqat daromad manbai. Bu o'z qarorlarini mustaqil qabul qilish, vaqtni o'zi rejalashtirish va jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo'shish imkoniyatidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Yevropa Ittifoqi. (2024). Erasmus+ dasturi: maqsad va vazifalar. Bryussel: Yevropa Komissiyasi.

2. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. (2024). Ayollar tadbirkorligi statistikasi. Toshkent.

4. World Bank. (2023). Women entrepreneurship and access to finance in Central Asia. Washington D.C.: World Bank Group.

5. OECD. (2024). Education and entrepreneurship: bridging the gap for women. Paris: OECD Publishing.

imrconf.com

6. Raxmonova, A. T. (2023). Yangi O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-iqtisodiy faolligini oshirish yo'nalishlari. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot jurnali, 11-12-son, 1101-1105-betlar. Samarqand iqtisodiyot va serves instituti. www.womenepower.uz

imrconf.com